

Recenzja pracy doktorskiej mgr Nguyen Huy Bang zatytułowanej:

**„Investigation of electronic states of the NaLi molecule
by polarization labelling spectroscopy”**

Spektroskopia laserowa wysokiej zdolności rozdzielczej przenosi bardzo istotne informacje o budowie świata – w znacznym stopniu zbudowanego z cząsteczek dwuatomowych. Cząsteczki metali alkalicznych intensywnie badane były w latach 30-tych ubiegłego stulecia. Potem renesans nastąpił gdy lasery umożliwiły znaczne dokładniejsze wyznaczenie przebiegu krzywych potencjalnych. Prace spektroskopowe prowadzone przez grupę pracującą pod opieką profesorów Kowalczyka i Jastrzębskiego dzięki stworzonemu warsztatowi doświadczalnemu i metodom wyznaczania przebiegu potencjału z położenia linii widmowych są obecnie najlepsze w świecie. Kontynuacją długiej listy osiągnięć tego zespołu jest praca doktorska Nguyen Huy Banga.

Kompozycja pracy.

Rozprawa doktorska składa się z pięciu rozdziałów, każdy podzielony jest na podrozdziały. Rozdziały wstępne 1 i 2 poświęcone są:

Opisowi literaturowemu widm cząsteczek dwuatomowych, stałym molekularnym i potencjałom stosowanym w pracy, regułom wyboru i zakłóceniom (perturbation) widm Część 3 (Polarization labelling spectroscopy and experimental arrangement) poświęcona jest opisowi stosowanej metody doświadczalnej, czyli spektroskopii laserowego znakowania polaryzacyjnego: zasadom metody, wytwarzaniu cząsteczek NaLi, wreszcie opisowi laserów i geometrii układu doświadczalnego.

Część 4 (Experimental results for the NaLi molecule) zawiera opis najpierw wyników prac otrzymanych przez innych autorów, potem opisano układ stanów elektronowych badanych w pracy.

Następnie przedyskutowano metody analizowania stanów obserwowanych w recenzowanej pracy. Podrozdziały y szczegółowe poświęcone są odpowiednio stanom

4.3. - $4^1\Sigma^+$, 4.4. - $3^1\Pi$, 4.5. - $4^1\Pi$ i 4.6. - $5^1\Pi$ i stanowi $6^1\Pi$

Wszystkie informacje podane są w sposób ustandaryzowany: sposób obserwacji i dopasowania widm, otrzymane stałe cząsteczkowe i krzywe energii potencjalnej.

Rozdział 4.7 poświęcony jest ocenie stosowalności do otrzymanych wyników doświadczalnych najnowszych prac teoretycznych ilustrując fakt, że o przydatności teorii zawsze stanowi wynik doświadczalny

Zawartość merytoryczna pracy.

Spektroskopia znakowania polaryzacyjnego została użyta do badania rowibronowej struktury kilku wzbudzonych stanów elektronowych dwuatomowej cząsteczki hetero jądrowej NaLi. Badane stany elektronowe typu $^1\Pi$ nie były wcześniej obserwowane,

Warto również podkreślić, że do sierpnia roku nie było opublikowanych obliczeń teoretycznych dotyczących tych stanów. Jednak na podstawie własności widm udało się wyznaczyć symetrię każdego z tych stanów a następnie poprzez analizę numeryczną obliczyć stałe cząsteczkowe (Dunhama) i zrekonstruować krzywą energii potencjalnej.

Oprócz czterech stanów $3^1\Pi$, zbadano również znane stany $4^1\Sigma^+$ ..Ponieważ techniki badawcze stosowane w niniejszej pracy pozwoliły zebrać większą liczbę danych pozwoliło to przestudiować dokładniej niż poprzednio ww stany.

W obszarze widmowym $26000-36300\text{ cm}^{-1}$ zaobserwowano 5 stanów elektronowych które mogą być wprost wzbudzone optycznie ze stanu podstawowego (singlet Σ^+ , Π).

W ramach opisywanego w pracy doświadczenia zostały użyte przestrajalne lasery barwnikowe umożliwiające wybór wielu przejść próbnych w stanach $4^1\Sigma^+$.

Otrzymano więc dane pozwalające dokładniej wyznaczyć regularną część dwu minimowego stanu $4^1\Sigma^+$.

Otrzymane widma stanów pochodzące od $3^1\Pi$ and $4^1\Pi$ stanów pokazały istnienie lokalnego zaburzenia wpływającego na linie P - i R - $v = 1, 2$ poziomów oscylacyjnych stanu $3^1\Pi$. Ponieważ w pracach teoretycznych przewidywano, że krzywe energii potencjalnej stanów $6^1\Sigma^+$ and $3^1\Pi$ przecinają się w pobliżu dna krzywej potencjału $3^1\Pi$ oczekiwano, że lokalne zaburzenie będzie głównie poprzez sprzężenie nieadiabaticzne między stanami $3^1\Pi$ i $6^1\Sigma^+$ states. Okazało się, że krzywe energii stanów $3^1\Pi$ and $4^1\Pi$ wyznaczone metodą RKR zawierają istotne informacje (równowagą odległość międzyjądrową, położenia poziomów oscylacyjnych), i są dostatecznie dokładne by móc je porównać z zależnościami teoretycznymi. Jednak aby otrzymać dostatecznie dokładne krzywe energii potencjalnej (PEC) reprodukujące użyta została metoda odwróconych zaburzeń (inverse perturbation approach). Następnie zostało sprawdzone, że dane doświadczalne dotyczące stanów $3^1\Pi$ and $4^1\Pi$ są reprodukowane z dokładnością doświadczalną. Ponieważ współczynniki dyspersji dla daleko zasięgowych stanów $3^1\Pi$ zostały obliczone teoretycznie spróbowano połączyć część daleko zasięgową potencjału . Dlatego użyto do tego potencjałów daleko zasięgowych Morse'a.

Należy zauważyć z olbrzymią przyjemnością, że otrzymane z doświadczenia wyniki odbiegają w znacznym stopniu od opublikowanych przebiegów teoretycznych. Tak więc istnieje konieczność przeprowadzenia badań teoretycznych jeszcze raz, by teoria zgadzała się z doświadczeniem.

Podsumowanie.

Praca doktorska mgr Nguyen Huy Bang liczy pięć rozdziałów, opatrzona jest zwięzłym wstępem i podsumowaniem pokazującym bogactwo wykonanych prac i zastosowanych metod. Dodatkowo zawiera spis wykresów i tabel. Spis literatury zawiera 80 pozycji stosownych do zakresu pracy. Język pracy jest zwięzły i zrozumiały.

Zawartość merytoryczna jest bardzo bogata, różnorodna i pokazująca jak wiele problemów spektroskopii laserowej wysokiej zdolności rozdzielczej i metod teoretycznych i numerycznych należy dziś użyć by otrzymane wyniki były na najlepszym światowym poziomie. Poziom ten zapewnił zespół prowadzący badania i promotor, profesor Jastrzębski.

Nguyen Huy Bang pokazał, że jego praca i cierpliwość może doprowadzić do powstania dobrego doktoratu, wykorzystując wiedzę i doświadczenie doskonałych poprzedników i opiekunów a zarazem wnosząc indywidualne wartości.

Dlatego uważam, że rozprawa Nguyen Huy Banga spełnia wszystkie wymogi dotyczące prac doktorskich.